

רון סולובמן

איים כתבות פובליציסטיות ארוכות ומי ייגעו, ויש המעדיפים לוותר על שעת־החינוך לטובת היסטוריה או ספי רות. תלמידים לומדים ממוריהם ערכים של אלימות, צרות־אופקים וחוסר פרוץ עבודה. אדם פיש, פרקליט, מראשי האגודה למען זכויות האזרח: „אין בבית־הספר מערכת־עונשים מחוקקת וצודקת. כל עונש ניתן בצורה פרטיזאנית, ולפי שיקולו של המורה. עונש כזה נתפס מיד כקפריזה ריגועית שלו. „כדי להרגיש ערכי אנוש וצדק יש, לפי דעתי, להקים בית־דין מישמעתי של תלמידים, בית־דין שיתחייב לשי פוט בצורה אובייקטיבית את העבר יינים. העונשים צריכים להיות קבועים. מנגנון כזה מתפקד כבר כמה שנים באוניברסיטות, או מדוע שלא יעבוד בבית־הספר?”

**פרק שישי:
זין בענבית**

המאה ה־20 הגיעה גם אלינו עם התקשורת המשודרת משובצים היומ במקום טוב בדירוג השעשועים הפופר לריים בקרב בני־הנוער. הרבה לפני כדורגל, קולנוע, או חס וחלילה ספרים. פעם היו מתגנבים בחשאי לבית־קולנוע אפל, כדי לחוות את הפעם הראשונה בסרט פורנוגרפי. אחרי־כך היו מעבירים את הסוד בלחישת בין החברה. היום, בעידן הווידאו והכבי לים, הכל נראה אחרת. למי שמנוי על הטלוויזיה הפיראית אין בעייה ומדי פעם, כשההורים יוצאים לבלות, אפשר להזמין את כל החברה, להכין גרעינים, לפצח ברעש מול המקלט. למי שאין כבלים בוודאי חיבר למכ שיריה־פלא גם וידאו, וכיום שישו בעי רב, כשכבר מאוחר ומחפשים שמה „להרים” את האווירה, אפשר לשלוף את הקסטה מהמזוון ואללה. „וואו, תראו מנוע!” „איזה תחת דורשו” הצ עקות נשמעות מכל עבר. יש פסיכולוגים הרואים בתופעה סכנה נפשית חמורה לנער המתבגר. „הסרטים”, כך הם טוענים, „מראים אני שים עם גופים מושלמים. הנער או הנערה, הצופים בסרט, יביטו על עצמם כראי וירגישו נחותים. „בסרטים אין קשר בין אהבה למין ונוצרת תחרות פרועה, בדרך־כלל בין הבנים, מי יעשה את זה קודם. לרוב כולם מתאכזבים עמוקות מהפעם הרא שונה.” מערכת־החינוך, מצידה, חייבת להי

מילים גבוהות, הורים יקרים, כזה הוא באמת בית־הספר, נכון לעכשיו. בתי־הספר לא מדברים עם התלמיד על דברים לעומקם. אין מלמדים אותו איך להתגבר בחיים, איך לעשות רושם טוב על אחרים, איך לנהוג בטאקט, ולא לעלות בזולת. תסמונת הראש הקטן בצה”ל מהווה המשך ישיר לפאשלה הזו של המערכת. פעם היו תנועות־הנוער, שמילאו את מקום בתי־הספר בחינוך לערכי־אנוש,

אולם גם הן פשטו את הרגל ונוצר חלל ריק. המורים לא עברו, כנראה, מעולם קורס־השתלמות, כדי ללמוד איך וכי צד להורות את הרברים האלה, איך להחזיר שיוויון ולגשר על קטובים בתוך הכיתה. החברה הישראלית, המופרדת ל־120 עדות שונות, ניסתה להגשים מיוזג־גלויות הלכה למעשה באמצעות בית־הספר. מישרד־החינוך החיל את תוכנית האינטגרציה, שאמורה היתה לקרב לבי בות. היום גם שם, בירושלים, רבים מסכימים להודות בכישלון. האשכנזים נשטברו ברמות הגבוהות, ואילו את הגו שים הנמוכים (שלא ניגשים לבגרות מלאה) מאכלסים ברובם בני עדות־המזרח. בכל מערכת־שעות חייבת, לפי תוכנית מישרד־החינוך, להימצא שעה אחת, הנקראת שעת־חינוך או שעת־חברה. עד כאן טוב ויפה. אולם המורים, מסתבר, פשוט אינם יודעים מה עושים בשעה הזאת. יש המקדישים אותה לסידורים מיני הליים, כמו מי לא שילם לטיול ומי ברח אתמול משיעור הגיאוגרפיה. יש הקורר

הפרט מתחנך על נחיתות וחוסר־זכויות... איך יהפכו בתאום לדמוקרטים?

הספר ללמד על אמצעי־מניעה. הסק רים מוכיחים שכ־22 אחוזים מכלל בני־הנוער בגילי כ־17 קיימו יחסי־מין. שוב איחרו את המועד בכמה שנים טובות. טעון שיפור עם הערת־מיש מעת בחינוך המיני.

**פרק שביעי:
איגוד מבובז**

בישראל יש כמיליון ו־300 אלף תלמידים. יותר ממחציתם תלמידי בתי־הספר התיכוניים וחטיבות־הבני נים. בית־הספר הוא המוסד הישראלי הגדול ביותר, שבו שוהים, מכוח חוק־חינוך חובה, עד לכיתה י', ומכוח נור־מות חברתיות עד לסיום י”ב כיתות. רבים והולכים מי שאינם בעשיר־צון מאופיו של המוסד שאליו הם משתיי כים. נדמה, כי כל איגוד מיקצועי היה שמח להתברך במסה כזו של צמאי־שינוי.

מועצות־התלמידים לסוגיהן, הקיי מות כיום כמעט בכל בית־ספר תיכון, הן האיגוד המיקצועי המבובז ביותר במדינה. אמנם הנהלות בתי־הספר אינן משאירות מקום רחב ליוזמה, אם בכלל, אך גם נציגי־התלמידים טומנים ידם בצלחת החירלון. איי־עמדתם של נציגי־התלמידים על זכויותיהם, מחשש, על־פי רוב מובן, אם כי לא מוצדק, פן יבולע להם איי

בגן היא לא רצתה לענות. בכיתה ב’ סיפרו לנו שרחב הזונה לא היתה יצ־אנית, אלא מוכרת מזון בשוק. „בכיתה ח’ הופיע אצלנו סטודנט לרפואה, שהעביר כמה שיעורים. הוא התחיל לרבר במנחים מדעיים על וואגנה ושאר ירקות. דיבר ודיבר ולא הגיע לתכלס. השנה הגיע דוקטור אחר, שפעם נוספת לימד אותנו שפין זה השם העברי לוין. שום השלכה לאהבה, מה עושים במיקרה של הריון, איזה קונדומים לקנות, כלום.”

ההדרכה, אם כן, שואפת לאפס. לבית־הספר שלי הגיעו המדריכים מאוחר מדי ומעטים מדי. תלמיד אחר אצלנו ניהל ויכוח מעמיק עם המורה (שלימד אותה שעה על גילי־התבגרות), בקשר למישנתו של פרויד על אורגזמה נרתיקית בוגרת ודגרגנית, האופיינית לגילי־ההתבגרות.

המורה נדהם, הוא בעצמו לא הבין הרבה בנושא זה, ולא האמין שמישהו בגיל כזה יכול לעבור את הגבול של „איך עושים ילדים.”

החינוך המיני בבית־הספר חייב לחנך לחיי־מישפחה נכונים ולכוון את הנוער, כך שיקיים יחסי־מין בלי טראור מות נפשיות הכרוכות בהם. תוך כדי ההסברים וההדרכה האישית ניתן יהיה למצוא את ההרגלים. הקהל המוהו אחוז פוטנציאלי גדול מהאנשים והי סוטים בעתיד.

אם יושקעו בשלב הזה כסף ומשי אבים בנושא, ניתן יהיה לחסוך טיפן לים נפשיים כבוגרים, אצלם הבעייה החריפה. עוד פאשלה של המערכת. בשיעור הבא הבטיחו לנו בכית

תמודד עם הנגע, וכרגיל היא נכשלת כישלון חרוץ. אבי, תלמיד תיכון בקריית־שמונה: „ההדרכה המינית בבתי־ספר שואפת לאפס. בכיתה ה’, ו’, התקיים שיעור אחד בנושא וסת והריון. לי אישית זה לא חידש כלום. כששאלנו את הגננת

בית־הספר „ידותון”: „איך מיקצוע אחד לא מעניין!”